

der kan bestaa et intimt Samarbejde mellem Ledelserne af de forskellige Undervisningsformer. Derfor vil det sikkert ogsaa ofte stille sig som den lettest gennemførlige Ordning, at Værkstedsundervisningen foregaar i og administreres af den stedlige tekniske Skole under Fagets Ledelse. Under alle Omstændigheder bør det stedse være en Betingelse for Statens Støtte, at Forholdet ordnes paa saadan Maade, at der ikke lægges Hindringer i Vejen for, at Lærlingene i vedkommende Fag kan faa Lejlighed til at deltage saavel i den teoretiske Undervisning paa den tekniske Skole som i Værkstedsundervisningen. I fornødent Fald maa det tilkomme Handelsministeriet efter Indstilling fra Tilsynet med den tekniske Undervisning at fastsætte de nødvendige Regler for Gennemførelsen af saadan Ordning, ligesom nævnte Ministerium maa være berettiget til eventuelt at fastsætte det Vederlag, som skal ydes for Brugen af Skolelokalerne o. lign.

Saafernt der indenfor Faget findes oprettet en Fagskole, paa hvilken Elever fra hele Landet kan faa en afsluttende Uddannelse, maa Værkstedsundervisningen i hvert enkelt Tilfælde ordnes saaledes, at den kan tjene som Forberedelse til Uddannelsen paa Fagskolen. Det maa tilkomme Handelsministeriet ogsaa i denne Henseende at fastsætte de nødvendige Regler, jfr. Lovforslagets § 2, Punkt 2.

Med Hensyn til de enkelte Paragraffer bemærkes følgende:

Til § 2.

For Fagskolernes Vedkommende er det foreslaaet, at der skal være hengaet 2 Aar, forinden Statstilskud ydes, idet man ellers ikke mener at have tilstrækkelig Sikkerhed for, at deres Oprettelse virkelig har været paakrævet. Med Hensyn til Værkstedsundervisningen, der er billigere, vil man anse det for tilstrækkeligt, at Ventetiden ansættes til 1 Aar. Ligeledes har man fundet det rettest, at der for Værkstedsundervisningens Vedkommende aabnes Handelsministeriets Adgang til at tilstaa Statstilskud til Værkstedsundervisning, uanset at Elevantallet er under 10, naar Forholdene taler herfor, hvilket navnlig vil faa Betydning for Landkommuner og mindre Købstæder, men ogsaa kan være Tilfældet i større Kommuner, naar de paagældende Fag har et ringe Antal Lærlinge.

Herefter vil det altsaa være muligt, at en Fagskole allerede efter 1 Aars Forløb vil kunne opnaa Statstilskud til sin Værkstedsundervisning efter de i nærværende Lovforslag indeholdte Regler, medens den først efter yderligere 1 Aars Drift kan faa Tilskud efter de i Lovforslaget om Fagskoler omhandlede Regler.

Til § 3.

Med Hensyn til Beregningen af Statstilskudet skal man bemærke, at det neppe her — lige saa lidt som for Fagskolernes Vedkommende — lader sig gøre at fastsætte ensartede Regler herfor, idet Forholdene indenfor hvert Fag kan stille sig ret forskellige. Det er derfor foreslaaet, at Statstilskudet bevilges ved de aarlige Finanslove, og at Fordelingen af Statstilskudet foretages af Handelsministeriet.

Efter de foreliggende Erfaringer tør man dog gaa ud fra, at Tilskudet ikke i noget Tilfælde, naar ikke ganske særlige Forhold er til Stede, behøver at overstige et Beløb af 10 Øre pr. Elevtime, idet Undervisningen maa kunne ordnes paa fyldestgørende Maade ved Hjælp af saadant Tilskud. I denne Henseende skal man bemærke, at Statstilskudet til de tekniske Skoler for Finansaaret 1914—15 har udgjort ca. 8,05 Øre pr. Elevtime (beregnet efter Skolevirksomheden 1912—13).

Naar der i Lovforslaget om Fagskoler er fastsat et større Statstilskud til disse Skolers Drift, skyldes dette ikke blot Hensynet til, at den teoretiske faglige Undervisning (Materiallære, Faglære o. s. v.), som kræver særlige Fagkunderskaber, altid vil være forholdsvis kostbar, men tillige det Forhold, at Eleverne paa en Fagskole under den praktiske Uddannelse i vidt Omfang maa beskæftiges med at forarbejde fuldt færdige Genstande, medens Eleverne ved Værkstedsundervisningen i en stor Del af Undervisningstiden kan nøjes med at udføre mindre Arbejder af forberedende Art.